

Ірина ЗАВИША,
вихователь-методист, старший вихователь Дунаєвецького ЗДО №4

Інклюзивне навчання: наступність дошкільної та початкової освіти

Дошкільна освіта є важливим етапом для цілісного розвитку дитини. Нині її зміст органічно пов'язаний з ідеями Нової української школи: він забезпечує наступність між дошкільною та початковою освітою в умовах шкільної реформи.

Наступність між дошкільною та початковою ланками освіти дітей з вадами психофізичного розвитку розглядається як зв'язок і узгодженість цілей, завдань, змісту, методів, форм організації, що забезпечують пізнавальний розвиток дитини, її успішне навчання і виховання. Реалізація наступності між цими ланками має забезпечити створення системи неперервної освіти з урахуванням:

– збереження цінності кожного вікового періоду розвитку дитини; – готовності до шкільного навчання (на дошкільній сходинці освіти);

– опори на результат корекційно-розвивального навчання;

– сформованості вміння вчитися як фундаментального новоутворення;

– засвоєння різноманітних форм комунікативно-мовленнєвої діяльності на різних вікових етапах[3].

Планомірне впровадження у практику початкової школи організованого спільного навчання потребує спеціальної підготовки, яка, на думку Л.Годовнікової, повинна починатися із спільного навчання ще у закладі дошкільної освіти та проводитися за такими напрямками:

– підготовка суспільства до необхідності запровадження інклюзивної освіти як закономірного процесу демократизації та гуманізації всього суспільства;

– підготовка педагогічного персоналу масової школи до прийняття дитини з вадами психофізичного розвитку;

– просвіта батьків здорових дітей;

– формування методичної готовності вчителів до роботи з різними категоріями дітей з вадами;

– укомплектування штату інклюзивної школи спеціалістами корекційної освіти;

– організація співпраці спеціалістів масової школи, які працюють з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку, з педагогами системи спеціальної освіти;

– розробка психолого-медико-педагогічної консультації конкретних рекомендацій для роботи з дітьми, що потребують корекції психофізичного розвитку, в умовах масової школи [4].

Узгодженості дій потребує і діяльність психологічних служб закладів дошкільної і загальної середньої освіти. Взаємодія закладів дошкільної і початкової освіти у питанні роботи соціально-психологічних служб може включати:

– здійснення єдиного психолого-педагогічного контролю за динамікою розвитку дітей;

– дослідження рівня розвитку базових якостей особистості дітей старшого дошкільного віку як умови успішного навчання у початковій школі;

– аналіз умов успішної адаптації учнів першого класу до шкільного життя;

– застосування корекційно-розвивальних методів у роботі з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку, які потребують індивідуального підходу;

– проведення спільних методичних заходів.

Зміст конкретних заходів (теми та питання засідань педагогічних рад, круглих столів, семінарів-практикумів, спільних методичних об'єднань тощо) зазначається у річних планах роботи закладу дошкільної освіти та закладу загальної середньої освіти.

Наступність дошкільної і початкової освіти забезпечується шляхом єдності підходів до організації життєдіяльності дитини шостого та сьомого (восьмого) років життя незалежно від соціально-педагогічних умов здобуття освіти: заклад дошкільної освіти, перший клас початкової школи, група Центру розвитку дитини, сімейне виховання тощо. Діяльність закладів освіти щодо забезпечення наступності має здійснюватися педагогічними колективами спільно і системно. Об'єднані зусилля педагогічних колективів закладів дошкільної і загальної середньої освіти та батьківської громадськості забезпечить психологічно виважений та успішний для дитини перехід з попереднього рівня – дошкільна освіта, на наступний – початкова освіта.[5].

Використані джерела

1. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради. 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <http://surl.li/udzps> (дата звернення: 20.02.2024).

2. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т.О., авт. кол-в: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л.П. та ін. 2021. 37 с. <http://surl.li/udzqi>

3. Дзюбко Л. В. До проблеми наступності у розвитку дошкільників і молодших школярів// Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами: Тези доповідей...: Університет «Україна», 2008. С.719.

4. Годовнікова Л.В. Умови інтегрованої освіти дітей з порушенням розвитку. Педагогіка.2008.№8. С. 36-43.

5. Інструктивно-методичні рекомендації щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (Додаток до листа МОН України від 19.04.2018 1/9-249)